

ŽALUJÍCÍ PÍSEŇ

ANOTACE:

Žáci se prostřednictvím autentické písně, vzniklé v nacistickém koncentračním táboře, seznámí s problematikou romského holocaustu. Na základě její analýzy diskutují o významu hudby v životě Romů.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace, umění a kultura

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

OSV, VDO, MKV

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

komunikativní, sociální a personální, občanské

DOPORUČENÝ VĚK: 12+

CÍLE:

Žáci:

- reflektují své pocity, které v nich píseň z filmu vyvolává;
- se pokusí analyzovat text písně a zařadit jej k historickým událostem;
- si uvědomují historický odkaz zachycený v analyzované písni a dopad romského holocaustu na konkrétní jedince.

DĚLKA: 20 min.

POMŮCKY:

- **MATERIÁL** (text písně)
- psací potřeby
- listy papíru
- tabule nebo flipchart

POSTUP:

1. Rozdělíme žáky do čtyř až pětičlenných skupin. Každé skupině poskytneme kopii **MATERIÁLU** obsahující text romské písně i s českým překladem.
2. Vyzveme žáky, aby ve skupinách napsali na list papíru, o čem píseň je a jaké pocity v nich text Růženy Danielové vyvolává.
3. Následně zástupci každé skupiny prezentují zapsané pocity a učitel je zapisuje na tabuli.
4. Poté následuje projekce filmu.

REFLEXE:

V rámci reflexe shrneme pocity, které v žácích píseň vyvolala, a uvedeme žáky do problematiky romského holocaustu.

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Aktivitu doporučuji pro žáky jakéhokoli věku, je velmi emotivní. Dá se propojit s výukou hudební výchovy. Pro připomenutí a navození atmosféry je vhodné znovu přehrát část filmu, kde se píseň vyskytuje. Zkušenější děti lze upozornit na další písně týkající se tématu holocaustu, například vybrané písně z dětské opery Brundibár – Ukolébavka.

Ilona Horáčková, ZŠ nám. Curieových a GPJP Praha 1

AUŠVICATE HI KHERO BARO...

Píseň, která vznikla v osvětimi

Tato píseň je symbolem a hymnou romského holocaustu, vznikla v osvětimském cikánském táboře a zpívá se dodnes po celém světě v několika národnostních verzích.

Uvedenou verzi v šedesátých letech zaznamenal etnolog Dušan Holý od Růženy Danielové, která jako jedna z mála českých Romů přežila holocaust. Text písně je vystaven v Muzeu romské kultury v Brně.

Aušvicate hi khero baro jáj, o Roma andre
phandle o Roma phandle, o Romňa také.

V Osvětimi je velký dům, jáj, v něm jsou zavření
Romové, Romové jsou tam zavření, Romky také.

Le čhavoren keden ... (lakro hangos phadol)
le čhavoren keden murdaren.

Děti jim berou (zpěvačce se lomí hlas)
děti jim berou... .. zabíjejí.

Jaj, o daja pre lende roven, le čhavoren andro
plynos čhiven! O daja na kamen pre čhaven te
mukhen, hej the dajen tharen le čhavorenca.

Jaj, matky nad svými dětmi pláčou,
děti jim házejí do plynu! Matky svoje
děti nechtějí pustit, a tak pálí i je.

Kole churde čhaven mukhen, the o Romňa pro
transportos džan! O Romňa pro transportos
džan he čhavoren odoj mukhen.

Matky pouštějí své drobné děti a jdou
na transport! Jdou na transport
a děti tam nechávají.

Odoj Mukhle he savoren tharde, o daja peskre bala
čhinen, hoj o churde čhavoren už buter na dikhena!

Nechali je tam a všechny je spálili, matky si
rvou vlasy, už svoje drobné děti nikdy neuvidí!

Džan pre eskorta, avka roven he už buter
pre čhaven (rovel) na dikhen

Jak jdou na eskortu, tak pláčou, že už
své děti (pláče) nikdy neuvidí...

Kadi gili džal pal o cikne čhave, sar
o daja pal lende rovenas.

To je o těch malých dětech, matky
nad tyma děckama plakaly.

ODA SA PES NA MUŠINĎA TE AČHEL!
NO, ALE AČHILA PES.

TO ŠECKO NEMOSELO BYT!
ALE STALO SA TO.